

CURRICULUM VITAE

PÎRLOG Vitalie

Data nașterii : 28 iulie 1974, Nisporeni

Cetățenia: Republica Moldova

STUDII:

2011 – prezent: Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, doctorand
1992 – 1997: Departamentul Drept, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, licențiat în drept

STAGII:

1999: Institutul de Înalte Studii Francofone (IHEF), Paris, Chamarande

ACTIVITATE PROFESIONALĂ:

2009 – prezent: Președintele Asociației Obștești “Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului”
2009 septembrie: Prim-ministru interimar
2006 – 2009: Ministrul Justiției
2006-2009: membru al Consiliului Superior al Magistraturii
2006-2009: Președintele Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova
2007-2009: Vicepreședintele Comisiei naționale pentru elaborarea rapoartelor inițiale și periodice privind implementarea convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte
2007-2009: Președintele Grupului de lucru interministerial pentru monitorizarea implementării Programului comun al Comisiei Europene și Consiliului Europei privind sporirea independenței, transparenței și eficienței justiției în Republica Moldova pe anii 2006-2009
2007-2009: membru al Grupului de lucru pentru monitorizarea fluxului investițiilor străine strategice directe și a tranzacțiilor conexe acestora
2006-2009: membru al Comitetului național pentru asistența externă acordată Republicii Moldova
2007-2009: membru al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective
2007-2009: membru al Grupului de lucru pentru monitorizarea implementării Planului Preliminar de Țară al Republicii Moldova în cadrul Programului SUA “Provocările Mileniului”
2008-2009: membru al Comisiei naționale pentru integrare europeană
2008-2009: membru al Comitetului de supraveghere al Proiectului „Asistența în implementarea acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană”
2008-2009: membru al Comisiei pentru elaborarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova
2008-2009: membru al Consiliului de coordonare a activității de prevenire și combatere a criminalității și corupției
2008-2009: Vicepreședintele Consiliului coordonator pentru adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție
2008-2009: membru al Consiliului de coordonare a activității delegațiilor Republicii Moldova în cadrul Consiliului Economic și Social al ONU și structurilor sale subsidiare
2008-2009: membru al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova
2001 – 2006: Reprezentantul Guvernului Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Director al Direcției Generale Relații Internaționale și Integrare Europeană, Ministerul Justiției al Republicii Moldova

2005-2006: Președintele Consiliului consultativ pe lângă Agentul guvernamental
ianuarie – iunie 2001: Director adjunct al Direcției Agent Guvernamental și Relații
Internaționale, Ministerul Justiției

2001-2006:

- membru al Comitetului Director pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (CDDH),
- membru al Comitetului de Experți pentru ameliorarea procedurilor de protecție a drepturilor omului din cadrul CDDH al Consiliului Europei (DH-PR),
- conducător al delegației moldave la Comitetul European pentru problemele penale al Consiliului Europei (CDPC),
- membru al Comitetului de experți privind funcționarea Convențiilor europene în materie penală din cadrul CDPC al Consiliului Europei (PC-OC),

2002 – 2006: membru al Comisiei europene pentru eficacitatea justiției a Consiliului Europei (CEPEJ),

2001 - 2002: membru al Comitetului de experți privind eficacitatea justiției din cadrul Comitetului European de cooperare juridică al Consiliului Europei (CJ-EJ)

2003 - 2009: membru, mai apoi președinte al Comisiei guvernamentale permanente pentru organizarea executării hotărârilor definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova.

1997 – 2001: Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Serviciul acte ale Președintelui, consultant principal

2000 – 2002: membru al Comisiei Interdepartamentale de Combatere a Narcomaniei și Narcobusinessului

1993 – 1997: consultant juridic în cadrul unei companii private

PARTICIPĂRI LA CONFERINȚE INTERNAȚIONALE:

11 decembrie 2008 – Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, **Președintele sedinței**, Organizația Națiunilor Unite, New-York, SUA, ref. <http://webcast.un.org/ramgen/ondemand/ga63/2008/ga081211am-orig.rm>

30-31 octombrie 2008 – Reuniunea Miniștrilor Justiției și Afacerilor Interne ale Statelor Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECP): Protecția drepturilor omului față de noile provocări tehnologice, **Președinte Sesiunea 1**, Chișinău, Moldova, ref. <http://www.mfa.gov.md/calendarul-evenimentelor-seeep/477501/>

8 noiembrie 2007 – Conferința la nivel înalt asupra mecanismului de implementare a Convenției Europene cu privire la lupta contra traficului de ființe umane, **Președinte Sesiune 1**, Consiliul Europei, Strasbourg, Franța, ref. http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Source/eg-thb-conf_Proceedings_fr.pdf

12-13 octombrie 2006, Conferința a 27-a a Miniștrilor Europeni ai Justiției din statele membre ale Consiliului Europei: Locul, drepturile și asistența victimelor, **Vicepreședintele Conferinței**, Erevan, Armenia, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1063855>

25 – 26 octombrie 2007, Conferința a 28-a a Miniștrilor europeni ai Justiției din statele membre ale Consiliului Europei: Probleme emergente de acces la justiție pentru grupurile vulnerabile, **Raportor**, Lanzarote, Spania, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1224079>

17 – 19 iunie 2009, Conferința a 29-a a Miniștrilor europeni ai Justiției din statele membre ale Consiliului Europei: Rupem tăcerea - uniți împotriva violenței domestice, **Raportor**, Tromsø, Norvegia, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1501249>

13 - 14 februarie 2008, Conferința a IV-a a Miniștrilor de justiție francofoni, **Raportor**, Paris, Franța, ref. <http://www.francophonie.org/Les-Conferences-ministerielles.html>

16-18 aprilie 2008, Sesiunea a 17-a a Comisiei Națiunilor Unite pentru Prevenirea Crimei și Justiția Penală, **Raportor**, Organizația Națiunilor Unite, Viena, Austria, ref. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V08/532/98/PDF/V0853298.pdf?OpenElement>.

12-13 aprilie 2007, Reuniunea Miniștrilor Justiției și Afacerilor Interne ale Statelor Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), cu genericul „Standardele Uniunii Europene și Statul de Drept în Europa de Sud-Est”, **Raportor**, Zagreb, Croația, ref. http://www.mvep.hr/seecp/dos_aktivnosti_eng.htm

29-30 aprilie 2008, Reuniunea Miniștrilor Justiției și Afacerilor Interne ale Statelor Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEECp), cu genericul „Provocările cooperării în domeniul polițienesc și a instanțelor judecătorești în aspectele penale. Extradarea și garanția europeană pentru arest”, **Raportor**, Sofia, Bulgaria, ref. <http://www.dejure.md/index.php?go=news&n=3758>

5 - 6 decembrie 2007, Reuniunea a 10-a a Comisiei Europene pentru Eficacitatea Justiției, **Raportor**, Strasbourg, Franța, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1237535&Site=CM>

9-10 octombrie 2003, Conferința a 25-a a Miniștrilor europeni ai Justiției din statele membre ale Consiliului Europei : Cooperarea internațională în lupta împotriva terorismului internațional și punerea în aplicare a instrumentelor pertinente ale Consiliului Europei, **membu al Delegației**, Sofia, Bulgaria, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=84131>

7 - 8 aprilie 2005, Conferința a 26-a a Miniștrilor europeni ai Justiției din statele membre ale Consiliului Europei: Misiunea socială a sistemului de justiție penală, **membu al Delegației**, Helsinki, Finlanda, ref. <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=851853>

LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI ȘTIINȚIFICO-METODICE PUBLICATE:

1. Pîrlog Vitalie, Restricțiile autorizate în exercitarea libertății de exprimare potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. În: Revista Moldovenească de drept internațional și relații internaționale, nr. 2, 2011, p. 109-115.
2. Pîrlog Vitalie, Convergența libertății de exprimare protejate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului cu alte drepturi și libertăți. În: Revista Moldovenească de drept internațional și relații internaționale, nr. 3, 2011, p. 57-66.
3. Pîrlog Vitalie, Protecția dreptului la informație. În: Materialele conferinței științifico-practice internaționale 12-13 iunie 2012, Chișinău, 2012, p. 339-350.
4. Pîrlog Vitalie, Protecția constituțională a libertății opiniei și a exprimării. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ediția a XII-a, nr. 1, Chișinău, 2012, p. 169-174.
5. Pîrlog Vitalie, Conținutul libertății de exprimare protejate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În: Revista Moldovenească de drept internațional și relații internaționale, nr. 4, 2011, p. 90-102.

6. Pîrlog Vitalie, Reglementările internaționale privind libertatea de exprimare. În: Revista Moldovenească de drept internațional și relații internaționale, nr. 3, 2012, p. 93-99.
7. Pîrlog Vitalie, Libertatea creației și dreptului la informație în lumina prevederilor naționale și internaționale pertinente. În: Revista științifică Studia Universitatis, seria: Științe sociale, nr. 8(58), 2012, p. 60-68.
8. Poalelungi Mihai, Pîrlog Vitalie, Dreptul la un proces echitabil: accesul la justiție. În: Ediția a II-a a Manualului judecătorului pentru cauze civile, p. 11-17.
9. Poalelungi Mihai, Pîrlog Vitalie, Libertatea de exprimare. În: Ediția a II-a a Manualului judecătorului pentru cauze civile, p. 955-974.

DATE DE CONTACT: Republica Moldova, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 202

TEL: +373 22 35 82 11

E-MAIL: alianta@yahoo.com

DECLARAȚIE CU PRIVIRE LA VENITURI ȘI PROPRIETATE

Subsemnatul – **Vitalie PÎROLG**, deținând funcția de Președinte al Asociației Obștești „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului”, declar pe proprie răspundere că am următoarele venituri realizate începînd cu 01.01.2012 și pînă la 31.12.2012 și următoarele proprietăți deținute la momentul declarării:

I. VENITURI

Notă: Se vor declara inclusiv veniturile provenite din străinătate.

Cine a realizat venitul	Sursa venitului	Serviciul prestat/obiectul generator de venit	Venitul încasat
1. Venitul obținut la locul de muncă de bază			
1.1. Titular			
...	Salariu	Asociația Obștească „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului”	15000-00 MDL
	venit	Consultații juridice	120000-00 MDL
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
2. Venitul obținut din activitatea didactică			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
3. Venitul obținut din activitatea științifică și de creație			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
4. Venitul obținut din depuneri la instituțiile financiare, inclusiv la cele de peste hotare			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
5. Venitul obținut din activitatea de reprezentant al statului în societățile comerciale			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			

1.3. Copii			
...			
6. Venitul obținut din donații și moșteniri			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
7. Venitul obținut din înstrăinarea sau deținerea valorilor mobiliare și a cotei-părți în capitalul social al societăților comerciale			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
8. Venitul obținut din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			
9. Venitul obținut din alte surse legale (pensii, burse, indemnizații, premii etc.)			
1.1. Titular			
...			
1.2. Soț/soție			
...			
1.3. Copii			
...			
1.4. Persoane aflate la întreținere			
...			

II. BUNURI IMOBILE

1. Terenuri

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Nr. cadastral /localitatea	Categoria*	Anul dobândirii	Suprafața	Cota-parte	Valoarea cadastrală	Modul de dobândire	Titlul arul

* Categoriile indicate sînt: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) extravilan; (5) alte categorii de terenuri care se află în circuitul civil.

2. Clădiri

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Adresa	Categoria*	Anul dobîndirii	Suprafața totală	Cota-parte	Valoarea cadastrală	Actul care certifică proveniența proprietății	Titu - larul
Mun. Chișinău	Casa de locuit amplasat pe teren cu suprafață - 0,0262 ha	2011	179 m.p.	100%	665964 lei	Contract - vânzare cumparare nr. 5079 din 24.11.2011	

* Categoriile indicate sînt: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) vilă; (4) spațiu comercial/de producție; (5) garaj; (6) altă avere imobilă.

III. BUNURI MOBILE

Autoturisme, camioane, remorci, vehicule motorizate, mașini agricole, mijloace de transport naval, aerian și alte mijloace de transport care sînt supuse înmatriculării potrivit legii

Tipul, modelul	Anul de fabricație	Modul de dobîndire	Anul dobîndirii	Valoarea (în lei) conform documentului care certifică proveniența proprietății	Locul înregistrării	Nr. de înregis - trare	Titu - larul

IV. ACTIVE FINANCIARE

1. Conturi bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în bănci sau instituții financiare din străinătate.

Denumirea instituției care administrează și adresa acesteia	Tipul*	Suma, valuta	Deschis în anul	Dobînda/Dividendul	Titularul

* Categoriile indicate sînt: (1) ~~cont curent~~ sau echivalente (inclusiv card, menționînd tipul acestuia); (2) depozit bancar sau echivalente; (3) fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare.

2. Plasamente, obligațiuni, cecuri, cambii, certificate de împrumut,

investiții directe în monedă națională sau în valută străină

Emitent titlu/societatea în care persoana este acționar, fondator sau asociat/beneficiar de împrumut	Tipul*	Numărul de titluri/cota de participare	Dobânda

* Categoriile indicate sînt: (1) hîrtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) acțiuni sau părți sociale în societăți comerciale; (3) cecuri; (4) cambii; (5) certificate de împrumut; (6) alte forme de investiții directe.

3. Alte documente care incorporează drepturi patrimoniale

Notă: Se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

V. COTA-PARTE ÎN CAPITALUL SOCIAL AL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE

Denumirea întreprinderii	Sediul, adresa juridică	Tipul de activitate	Valoarea de cumpărare	Cota de participare	Titularul

VI. DATORII

Debite (inclusiv taxe neachitate), ipoteci, garanții emise în beneficiul unor terți, împrumuturi și credite

Notă: Se vor declara inclusiv pasivele financiare acumulate în străinătate.

Creditor	Contractat în anul	Scadent la	Rata dobînzii	Suma inițială	Valuta	Debitor

Prezenta declarație constituie act public și răspund potrivit legii pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menționate.

Data completării 15.03.2013

Semnătura

DECLARAȚIE DE INTERESE PESONALE

Subsemnatul – **Vitalie PÎROLG**, deținând funcția de Președinte al Asociației Obștești „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului” din data de 20.12.2009, ales prin Hotărârea Adunării Generale al Asociației Obștești „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului” din 20.12.2009, declar pe proprie răspundere:

1. Activitățile profesionale retribuite				
Unitatea (denumire și adresă)	Calitatea deținută	Valoarea beneficiilor	Domeniul de activitate	
1.1.				
Asociația Obștească „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului”	Președinte	Salariu	promovarea și apărarea drepturilor omului	
2. Calitatea de fondator sau de membru în organele de conducere, administrare, revizie sau control în cadrul unor organizații necomerciale sau partide politice				
Unitatea (denumire și adresă)	Calitatea deținută	Valoarea beneficiilor	Domeniul de activitate	
2.1.				
Asociație Obștească „Alianța pentru Justiție și Drepturile Omului”	Membru	-	promovarea și apărarea drepturilor omului	
3. Calitatea de asociat sau acționar al unui agent economic, al unei instituții de credit, organizații de asigurare sau instituții financiare				
Unitatea (denumire și adresă)	Calitatea deținută	Nr. de cote-părți sau de acțiuni	Valoarea totală a cotelor-părți sau a acțiunilor	Domeniul de activitate
3.1.				
4. Relațiile cu organizațiile internaționale				
Unitatea (denumire și adresă)	Calitatea deținută	Valoarea beneficiilor	Domeniul de activitate	
4.1.				

Prezenta declarație constituie act public și răspund potrivit legii pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menționate.

Data completării 15.03.2013

Semnătura

REPERE DE PROGRAM

privind activitatea în funcția de Procuror General pe perioada mandatului

Gradul de încredere în Procuratură în ochii cetățenilor, dar și în viziunea altor organe publice, este astăzi la un nivel alarmant de jos. Scandalurile din ultima perioadă au redus practic la zero și rezultatul eforturilor de reformare din trecut. În aceste condiții, noul Procuror General are în fața sa o misiune extrem de dificilă, deoarece trebuie nu doar să schimbe mersul lucrurilor dar și să țină cont de faptul că este necesar de recâștigat încrederea din partea societății în ansamblu. Misiunea este cu atât mai dificilă în condițiile în care, pentru a nu paraliza activitatea procuraturii, noul Procuror General va trebui să asigure un echilibru rezonabil între continuitate și necesitatea de reformare. Nu mai puțin dificilă va fi și sarcina de a reda încrederea în Procuratură și de a spori gradul de eficiență a acesteia în condițiile, în care multe dintre eventualele schimbări vor da roade doar după scurgerea unei perioade de timp importante. Spre exemplu, chiar dacă se va reuși să se instaureze un sistem de selectare a cadrelor perfect, acesta va începe să dea roade abia în viitor, iar noul Procuror General va trebui să asigure schimbarea modului de activitate a Procuraturii cu persoanele care activează în Procuratură la momentul actual.

Este necesar, de asemenea, de menționat că, în foarte mare parte, modificările fundamentale în organizarea și activitatea Procuraturii vor fi posibile doar după amendarea legislației. Dar și în starea actuală a situației, noul Procuror General poate schimba lucrurile în mod fundamental prin interpretarea și aplicarea textelor de lege în conformitate cu cele mai bune practici internaționale sau prin abținerea de la săvârșirea unor acțiuni permise de lege. Spre exemplu, deși asigurarea autonomiei procurorilor necesită amendări la legislație, Procurorul General poate ușor stabili o practică în care să fie respectată autonomia procurorilor ierarhic inferiori, abținându-se să intervină în activitatea procurorilor și cerînd ca același lucru să-l facă și conducătorii de rang inferior. La fel, poate fi schimbată, fără a aștepta amendarea legislației și practica de abilitare cu competența de a efectua urmărirea penală alte organe decît cele care sunt competente în conformitate cu legea.

I. Depolitizarea Procuraturii

În legătură cu faptul că există o percepție cvasigenerală că Procuratura este controlată politic, sunt necesare eforturi pentru a reforma modul de funcționare a Procuraturii pentru a exclude posibilitatea ca asemenea influențe să poată fi posibile. În acest scop, este necesar de modificat legislația pentru a prevedea expres că nici un organ sau funcționar nu are dreptul să intervină în mersul examinării unor cazuri concrete, inclusiv nu are dreptul să solicite informații sau să înainteze careva demersuri oficiale sau neoficiale. Controlul asupra respectării legislației în procesul examinării unor cauze trebuie să se facă în strictă concordanță cu prevederile legislației în vigoare, inclusiv prin intermediul

controlului ierarhic și, cel mai important, judiciar. Este necesar de prevăzut expres că nu poate solicita informații cu privire la examinarea unor cauze concrete nici organul legislativ. Controlul parlamentar asupra Procuraturii urmează a fi exercitat prin examinarea rapoartelor privind modul de funcționare a instituției și nu privind modul de examinare a unor cauze individuale.

Tot în scopul excluderii influențelor politice este necesar de reexaminat condițiile de numire și eliberare din funcție a Procurorului General. În particular, se propune de implementat recomandarea Comisiei de la Veneția privind numirea Procurorului General pentru un singur mandat pe un termen mai lung și fără dreptul de a deține mai mult de un mandat. Prin aceasta se va exclude riscul ca Procurorul General să poată fi influențat de către cei de care ulterior va depinde numirea sa repetată în funcție. În scopul asigurării independenței Procurorului General este necesar de modificat și regulile privind eliberarea din funcția a acestuia în scopul stipulării că acesta nu va putea fi demis decât în cazul în care va exista un aviz al Consiliului Procurorilor în care să se menționeze expres că se întrunesc condițiile pentru demisie stabilite în lege.

Dar, în același timp, este necesar de depus eforturi pentru a schimba și percepția cetățenilor cu privire la Procuratură. Oricât de eficiente nu ar fi reformele în Procuratură dacă cetățenii nu-și vor schimba atitudinea față de aceasta, reformele nu vor aduce o schimbare esențială a situației, deoarece buna funcționare a Procuraturii nu este posibilă fără susținerea și suportul din partea cetățenilor.

II. Consolidarea sistemului de instruire inițială și continuă a procurorilor

În conformitate cu legislația în vigoare, instruirea inițială și continuă a procurorilor se face în cadrul Institutului Național al Justiției. Însă acest fapt nu poate servi drept temei pentru a exclude responsabilitatea Procurorului General pentru nivelul de pregătire profesională a procurorilor, deoarece acesta este un element cheie în procesul de constituire a unui sistem care să răspundă necesităților societății moderne. În acest scop eforturile vor fi canalizate, pe de o parte, asupra perfecționării procesului de instruire în cadrul Institutului Național al Justiției, iar, pe de altă parte, asupra autoinstruirii procurorilor și a schimbului de informație în cadrul fiecărei structuri interne a Procuraturii și între diferite structuri. În ceea ce privește perfecționarea procesului de instruire în cadrul Institutului Național al Justiției, prioritare vor fi acțiunile pentru modernizarea curriculumului în scopul evitării repetării curriculumului universitar, pe de o parte, și asigurarea corespunderii acestuia celor mai importante probleme actuale, pe de altă parte. De asemenea, este necesar de reexaminat modul de selectare a cadrelor didactice în scopul asigurării unei simbioze între nivelul de pregătire teoretică și practică a acestora. Dar procesul de instruire a procurorilor nu trebuie să se limiteze doar la frecventarea cursurilor în cadrul Institutului Național al Justiției. În special la etapa actuală când procesul de reformare și de integrare europeană impune schimbări fundamentale, procurorii trebuie să le cunoască imediat fără a aștepta etapa când despre

respectivele modificări vor fi informați în cadrul instruirii de la Institutul Național al Justiției. Pentru aceasta este necesar ca fiecare procuror să se informeze permanent cu privire la evoluțiile doctrinei, legislației și a practicii judiciare. Pentru facilitarea accesului procurorilor la evoluția jurisprudenței este necesar de a institui un mecanism de comunicare între structurile Procuraturii, care să includă obligația procurorilor care au participat la examinarea unor cauze, care prezintă un interes deosebit, din punct de vedere a evoluției practicii judiciare, să întocmească o notă informativă succintă care să fie adusă la cunoștință tuturor procurorilor.

III. Modificarea sistemului de planificare bugetară

Pentru ca Procuratura să poată să-și îndeplinească atribuțiile cu maximă eficiență este necesară dotarea cu echipament modern și asigurarea cu resurse financiare în conformitate cu necesitățile reale.

Este necesară schimbarea sistemului actual de finanțare a Procuraturii. Trebuie pornit de la principiul potrivit căruia independența și autonomia Procuraturii să fie asigurată sub toate aspectele, cel mai important fiind aspectul financiar. Acest raționament este și logic și practic. Or, dependența financiară a Procuraturii de executiv (Ministerul Finanțelor), afectează principiul independenței Procuraturii față de puterile executivă și legislativă. Este posibilă asimilarea cu modelele de finanțare autonomă a altor instituții cu autonomie garantată prin lege (spre exemplu Curtea de Conturi). Modelul de finanțare promovat de Legea cu privire la procuratură care presupune că bugetul Procuraturii se aprobă de Parlament, la aprobarea bugetului de stat pentru anul respectiv, în conformitate cu legislația privind procesul bugetar, nu corespunde exigențelor de autonomie și independență a Procuraturii dintr-o societate democratică.

IV. Reexaminarea competențelor Procuraturii în scopul reducerii treptate a atribuțiilor în alte domenii decât cel penal

Una din problemele cele mai mari cu care se confruntă procuraturile din statele fostului lagăr socialist constă în faptul că nu a asigurat o reformă reală a Procuraturii care rămâne în cea mai mare parte o Procuratură de tip sovietic, în sarcina căreia este pusă supravegherea respectării legilor în toate domeniile vieții sociale. O veritabilă reformare a Procuraturii nu este posibilă fără o revizuire fundamentală a competențelor acesteia în alte domenii decât cel ce ține de urmărirea penală.

Potrivit *Recomandării Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei din 19 septembrie 2012 asupra rolului Procuraturii în afara sistemului justiției penale*, atunci când Procuratura este abilitată să ia decizii care afectează drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice, aceste atribuții ar trebui să fie strict limitate, definite prin lege și nu ar trebui să aducă atingere drepturilor părților să introducă un recurs de fapt și de drept în fața unui tribunal independent și imparțial.

Deși Legea cu privire la Procuratură a făcut un pas înainte în calea implementării recomandărilor Comisiei de la Veneția și Recomandării Consiliului Europei REC (2000) 19 „Cu privire la rolul Procuraturii în cadrul sistemului de justiție penală”, astfel încât a fost limitată (cel puțin la nivel de lege) atribuția Procuraturii privind asigurarea aplicării legii și apărării drepturilor și libertăților cetățeanului prin includerea cerinței „atunci când încălcarea acestora atrage sancțiune penală”, în practică lucrurile nu s-au schimbat în modul cuvenit.

Astfel, actuala lege păstrează atribuții auxiliare ale Procuraturii, spre exemplu, acte de reacție precum „recursul procurorului” și posibilitatea acestuia de a contesta în instanța de contencios administrativ actele administrative pe care le consideră ca fiind ilegale. Nu trebuie negată importanța unor astfel de atribuții, însă este necesar să se sublinieze că rolul Procuraturii se manifestă cu prioritate în activități în sistemul de justiție penală.

De altfel, recursul procurorului și inițierea de către acesta a cauzelor civile trebuie să fie limitate la cazuri concrete și, eventual doar în situațiile unor pături vulnerabile ale societății (situații în care sînt lezate interesele și drepturile unor persoane invalide, minori, pensionari etc., care sînt lipsite de alte posibilități de apărare). În caz contrar, Procuratura riscă să intervină în domenii care țin de competența unor alte autorități publice (cazul în care procurorul contestă în instanța de contencios administrativ decizii ale consiliilor locale, care, la rîndul lor sînt supuse controlului de legalitate de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat), sau riscă să continue discuțiile referitoare la faptul că aceste atribuții țin de Procuratura de tip sovietic, care exercita un control total al respectării legilor în societate.

V. Combaterea corupției

Una dintre prioritățile mandatului este problema luptei cu corupția. În legătură cu faptul că acest flagel a pătruns adînc în instituțiile publice, la prima etapă este necesar de concentrat eforturile pentru combaterea corupției la nivel înalt și în domeniul justiției. O atenție deosebită va fi acordată luptei cu corupția în sistemul Procuraturii. Pentru atingerea unor rezultate semnificative este necesar ca lupta cu corupția să includă nu doar măsurile represive, ci și măsuri eficiente pentru excluderea circumstanțelor care generează corupție, inclusiv este necesară modificarea regulilor de remunerare astfel încît aceasta să fie conformă cu importanța rolului avut de procurori în cadrul justiției penale.

Controlul eficient asupra corelației dintre venituri și cheltuieli este una dintre cele mai bune măsuri în lupta cu corupția în rîndul procurorilor. Legislația în vigoare prevede deja obligația procurorilor de a depune declarații cu privire la venituri și proprietăți și stabilește reguli cu privire la modul de examinare a acestor declarații. Însă pînă la momentul actual acest mecanism încă nu funcționează eficient. În aceste condiții este necesar de instituit un mecanism intern de control a veniturilor și cheltuielilor procurorilor și de promovat o politică de toleranță zero pentru procurorii care nu vor

putea face o dovadă a legalității veniturilor care să acopere cheltuielile curente ale acestora și valoarea tuturor proprietăților dobândite de aceștia.

VI. Consolidarea autonomiei procurorilor

În conformitate cu legea, Procuratura este un sistem unic, centralizat și ierarhic. Însă această dispoziție nu trebuie interpretată în sensul că procurorii ierarhic superiori, inclusiv Procurorul General, au dreptul discreționar de a interveni în activitatea procurorilor subordonați și de a da inclusiv indicații ilegale. O asemenea interpretare a legii deschide calea abuzurilor și permite fie refuzul ilegal de pornire a urmăririi penale sau de intentare a dosarelor în lipsa temeiurilor legale, inclusiv din motive politice. Pentru excluderea acestor fenomene este necesar de stabilit reguli clare care ar asigura o autonomie reală a procurorilor ierarhic inferiori și ar stabili expres în ce condiții pot fi date indicații de către procurorii ierarhic superiori. Acest mecanism trebuie să asigure că procurorii ierarhic superiori nu vor putea da indicații ilegale inclusiv și în cazurile în care aceștia vor exercita drepturile discreționare acordate prin lege. Scopul final este de a asigura aplicarea uniformă a legii și de a exclude cazurile în care nu se intențează dosare penale atunci când există semnele infracțiunii sau se intențează dosare penale în cazurile în care nu se întrunesc elementele infracțiunii.

VII. Stabilirea unor criterii clare pentru transferarea dosarelor

Una din problemele serioase semnalate în activitatea Procuraturii ține de modul de exercitare a dreptului de a schimba competența de exercitare a urmăririi penale prin abilitarea altui organ, decât cel prevăzut prin textele de lege, sau prin exercitarea urmăririi penale pe orice dosar. Pentru a exclude eventualele abuzuri sau percepția generală privind comiterea abuzurilor sunt necesare de stabilit criterii foarte clare a cazurilor în care competența poate fi schimbată. De asemenea este necesar de asigurat că toate deciziile de schimbare a competenței să fie temeinic argumentate.

VIII. Asigurarea implementării unui sistem informațional modern

Acțiunile ilegale pot fi comise sau rămân nedescoperite doar în condițiile în care activitatea Procuraturii nu v-a putea fi supusă unui control permanent din partea societății, inclusiv prin intermediul mass-media. Iar asigurarea unui control eficient nu este posibil fără asigurarea transparenței activității Procuraturii. În scopul asigurării acestei transparențe și a unui control eficient din partea societății, inclusiv a mijloacelor de informare în masă, este necesar de instituit un sistem informațional electronic în care să se regăsească o informație cât mai completă, în limitele prevederilor legislației în vigoare, despre activitatea Procuraturii. Inclusiv informația despre dosarele aflate în gestiune.

IX. Perfecționarea sistemului de selectare, numire, transfer și promovare a procurorilor

Orice reforme s-ar face în Procuratură, acestea nu pot duce la schimbarea radicală a situației în măsura în care nu se va constitui un corp de procurori profesioniști și integri. Pentru atingerea acestui scop este necesar de stabilit criterii și proceduri obiective, clare și transparente care să asigure selectarea, numirea transferul și promovarea procurorilor pe bază de merit. O atenție deosebită trebuie acordată calităților morale ale candidaților sau procurorilor numiți, respectiv, transferați sau promovați.

X. Consolidarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor

În procesul de consolidare a Procuraturii un rol central trebuie să-i revină Consiliului Superior al Procurorilor. Pentru asigurarea eficienței activității acestui organ de autoadministrare este necesar de asigurat condiții optime pentru activitatea acestuia din punct de vedere a sediului, bugetului și nivelului de pregătire profesională a colaboratorilor acestui organ. De asemenea, este necesar de revăzut modul de formare a acestuia pentru a exclude corporativismul. Consiliul Superior al Procuraturii este organul care ar trebui să permită controlul eficient din partea societății asupra activității Procuraturii și să contrabalanseze tendințele firești corporativiste.

XI. Reexaminarea structurii și a numărului de procurori

Eficiența activității unei instituții este într-o dependență directă de modul de organizare a acesteia și de faptul dacă numărul personalului este corespunzător sarcinilor care stau în fața instituției. Existența unor structuri specializate este un plus însă doar în măsura în care această specializare este justificată din punct de vedere obiectiv.

XII. Demilitarizarea instituției Procuraturii

Păstrarea unei ierarhii rigide de tip militar este incompatibilă cu rolul Procuraturii într-o societate democratică. O Procuratură modernă poate fi constituită doar după demilitarizarea acesteia. Însă aceasta nu trebuie să însemne doar scoaterea epoleților și schimbarea fasonului uniformei, ci o schimbare radicală a modului de organizare și funcționare a Procuraturii și, ce este nu mai puțin important, a mentalității procurorilor.

XIII. Asigurarea unei remunerații conforme cu demnitatea profesiei

Practic este unanim recunoscut că nu este posibilă constituirea unui corp de procurori profesionist și integru fără stabilirea unei remunerații care să asigure trai decent pentru procuror și familia acestuia. În acest sens, scopul principal trebuie să fie îmbunătățirea condițiilor de salarizare. Dar nu mai puțin important este și revederea regulilor cu privire la modul de salarizare astfel încât să se asigure că aceasta se face în conformitate cu criterii obiective prevăzute de legislație. Orice adausuri și sporuri, acordarea cărora ține de discreția superiorilor pune în pericol independența procurorilor.

XIV. Responsabilizarea procurorilor

În practică nu sînt deloc rare cazurile cînd procurorii interpretează, aplică încorect sau tendențios prevederile legislației. Această abatere este cu atît mai gravă, cu cît ea deseori se soldează cu pornirea unei cauze penale care ulterior se finalizează cu o ordonanță de încetare a urmăririi penale sau cu o sentință de achitare. Este evident că în sistemul actual de drept există un mecanism care asigură achitarea unor despăgubiri – sistemul instituit prin Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești nr. 1545-XIII din 25.02.1998. Însă, nu există un sistem bine organizat de responsabilizare a procurorilor pentru abaterile disciplinare ce țin de încălcarea intenționată, în exercițiul funcției, a legii, interpretarea sau aplicarea incorectă sau tendențioasă, în mod intenționat sau din neglijență gravă, a legislației. Această situație lacunară ar trebui exclusă prin instituirea unei practici bine determinate de verificare a cazurilor în care o cauză penală este finalizată cu o sentință de achitare sau este încetată pe motive de reabilitare. Evident că o asemenea practică poate fi bine organizată și cu concursul Ministerului Justiției și Ministerul Finanțelor, care sînt autoritățile responsabile, în baza Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 de reprezentarea statului în pricinile de despăgubire cauzate prin acțiunile ilicite ale procuraturii și de uzarea de dreptul de regres împotriva persoanelor vinovate de prejudicierea intereselor patrimoniale ale statului.

Vitalie PÎRLOG